



## חק לישראל – פרשת ואתחנן יום ו'

(ח) לא תעשה לך פסל כל תמונה אשר בשמים ממעל ואשר בארץ מתחת ואשר במים מתחת לארץ: (ח) לא תעשה לך פסל כל תמונה אשר בשמים ממעל ואשר בארץ מתחת ואשר במים מתחת לארץ: (ח) לא תעבד לך צלם כל דמות די בשמיא מלעלא ודי בארעא מלרע ודי במיא מלרע לארעא:

(ט) לא תשתחוה להם ולא תעבדם כי אנכי יהוה אלהיך אל קנא פקד עון אבות על בנים ועל שלשים ועל רבעים לשנאי: (ט) לא תשתחוה להם ולא תעבדם כי אנכי יהוה אלהיך אל קנא פקד עון אבות על בנים ועל שלשים ועל רבעים לשנאי: (ט) לא תסגוד להון ולא תפלהגון ארי אנה יי אלהך אל קנא מסער חובי אבקו על בניו מרדיו על דר תליתי ועל דר רביעי לשנאי כד משלמין בנאי למחטי בתר אבהתהון:

(י) ועשה חסד לאלפים לאהבי ולשמרי מצותו (מצותי): (י) ועשה חסד לאלפים לאהבי ולשמרי מצותו (מצותי): (י) ועבד טיבו לאלפי דרין לרחמי ולנטרי פקודי:

(יא) לא תשא את שם יהוה אלהיך לשוא כי לא ינקה יהוה את אשר ישא את שמו לשוא: (יא) לא תשא את שם יהוה אלהיך לשוא כי לא ינקה יהוה את אשר ישא את שמו לשוא: (יא) לא תימי ית שמה דיי אלהך למגנא ארי לא יזכי יי ית די ימי בשמה לשקרא:

(יב) שמור את יום השבת לקדשו כאשר צוה יהוה אלהיך: (יב) שמור את יום השבת לקדשו כאשר צוה יהוה אלהיך: (יב) טר ית יומא דשבתא לקדשותה כמא די פקדה יי אלהך:

(יג) ששת ימים תעבד ועשית כל מלאכתך: (יג) ששת ימים תעבד ועשית כל מלאכתך: (יג) שתא יומין תפלה ותעבד כל עבדתך:

(יד) ויום השביעי שבת ליהוה אלהיך לא תעשה כל מלאכה אתה ובנה ובתך ועבדך ואמתך ושורך וחמורך וכל בהמתך וגרה אשר בשעריך למען ינוח עבדך ואמתך כמוך: (יד) ויום השביעי שבת ליהוה אלהיך לא תעשה כל מלאכה אתה ובנה ובתך ועבדך ואמתך ושורך וחמורך וכל בהמתך וגרה אשר בשעריך למען ינוח עבדך ואמתך כמוך: (יד) ויומא שביעאה שבתא קדם יי אלהך לא תעבד כל עבדא את ובנה ובתך ועבדך ואמתך ותורה וחמורך וכל בעירה וגירך די בקרנך בריל די ינוח עבדך ואמתך כותך:

(טו) וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים ויצאך יהוה אלהיך משם ביד חזקה ובזרע נטויה על פן צוה יהוה אלהיך לעשות את יום השבת: (טו) וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים ויצאך יהוה אלהיך משם ביד חזקה ובזרע נטויה על פן צוה יהוה אלהיך לעשות את יום השבת: (טו) ותדבר ארי עבדא הוייתא בארעא דמצרים ואפקה יי אלהך מתמן בידי תקיפא ובדרעא מרמא על כו פקדה יי אלהך למעבד ית יומא דשבתא:

(טז) כבוד את אביך ואת אמך כאשר צוה יהוה אלהיך למען יאריך ימך ולמען ייטב לך על האדמה אשר יהוה אלהיך נתן לך: (טז) כבוד את אביך ואת אמך כאשר צוה יהוה אלהיך למען יאריך ימך ולמען ייטב לך על האדמה אשר יהוה אלהיך נתן לך: (טז) יקר ית אבוק ונת אמך כמא די פקדה יי אלהך בריל דיורכון יומיה ובדיל דיוטב לך על ארעא דיי אלהך יקב לך:

(יז) לא תרצח ולא תנאף ולא תגנב ולא תענה ברעך עד שוא: (יז) לא תרצח ולא תנאף ולא תגנב ולא תענה ברעך עד שוא: (יז) לא תקטול נפש. ולא תגזף. ולא תגנב (נפשא). ולא תסהר בחברך סהדותא דשקרא:



## חק לישראל – פרשת ואתחנן יום ו'

(יח) ולא תחמד אשת רעה ולא תתאנה בית רעה שדהו ועבדו ואמתו שורו וחמרו וכל אשר לרעה: (יח) ולא תחמד אשת רעה ולא תתאנה בית רעה שדהו ועבדו ואמתו שורו וחמרו וכל אשר לרעה: (יח) ולא תחמד אתת חברה ולא תרוג בית חברה חקלה ועברה ואמתה תורה וחמרה וכל די לחברה:

(יט) את הדברים האלה דבר יהוה אל כל קהלכם בהר מתוך האש הענן והערפל קול גדול ולא יסף ויכתבם על שני לוחות אבנים ויתנם אלי: (יט) את הדברים האלה דבר יהוה אל כל קהלכם בהר מתוך האש הענן והערפל קול גדול ולא יסף ויכתבם על שני לוחות אבנים ויתנם אלי: (יט) ית פתגמיא האלין מליל יי עם כל קהלכון בסודא מגו אשתא ענגא ואמיטתא קל רב ולא פסק וכתבנון על תרין לוחי אבניא ויהבנון לי:

(כ) ויהי כשמעכם את הקול מתוך החשף וההר בער באש אתי כל ראשי שבטיכם וזקניכם: (כ) ויהי כשמעכם את הקול מתוך החשף וההר בער באש ויתקרבון אלי כל ראשי שבטיכם וזקניכם: (כ) והוה פד שמעכו ית קלא מגו חשוכא וסודא בער באשתא וקרבתו לוחי כל רישי שבטיכו וסביכו:

(כא) ותאמרו הן הראנו יהוה אלהינו את כבודו ואת גדלו ואת קלו שמענו מתוך האש היום הזה ראינו פי ידבר אלהים את האדם וחי: (כא) ותאמרו הן הראנו יהוה אלהינו את כבודו ואת גדלו ואת קלו שמענו מתוך האש היום הזה ראינו כי ידבר אלהים את האדם וחי: (כא) ואמרתו הוה אבונא יי אלהנא ית קרה וית רביותה וית קל מימרה שמענא מגו אשתא יומא הדין חזינא ארי מלל יי עם אנשא ויתקום:

(כב) ועתה למה נמות כי תאכלנו האש הגדלה הזאת אם יספים אנחנו לשמע את קול יהוה אלהינו עוד ומתנו: (כב) ועתה למה נמות כי תאכלנו האש הגדלה הזאת אם יספים אנחנו לשמע את קול יהוה אלהינו עוד ומתנו: (כב) וכעו למה נמות ארי תיכלנא אשתא רפתא הדיא אם מוספין אנחנא למשמע ית קל מימרא דיי אלהנא עוד ומיתו אנחנא:

(כג) כי מי כל בשר אשר שמע קול אלהים חיים מדבר מתוך האש כמנו ויחי: (כג) כי מי כל בשר אשר שמע קול אלהים חיים מדבר מתוך האש כמנו ויחי: (כג) ארי מן כל בשרא די שמע קל מימרא דיי קימא ממלל מגו אשתא פותנא ואתקום:

(כד) קרב אתה ושמע את כל אשר יאמר יהוה אלהינו ואת תדבר אלינו את כל אשר ידבר יהוה אלהינו אליך ושמענו ועשינו: (כד) קרב אתה ושמע את כל אשר יאמר יהוה אלהינו ואת תדבר אלינו את כל אשר ידבר יהוה אלהינו אליך ושמענו ועשינו: (כד) קרב את ושמע ית כל די יימר יי אלהנא ואת תמלל עמנא ית כל די מלל יי אלהנא עמך ונקבל ונעבר:

(כה) וישמע יהוה את קול דבריכם בדברכם אלי ויאמר יהוה אלי שמעתי את קול דברי העם הזה אשר דברו אליה היטיבו כל אשר דברו: (כה) וישמע יהוה את קול דבריכם בדברכם אלי ויאמר יהוה אלי שמעתי את קול דברי העם הזה אשר דברו אליה היטיבו כל אשר דברו: (כה) ושמיע קדם יי ית קל פתגמיכו במלכותכו עמי ואמר יי לי שמיע קדמי ית קל פתגמי עמא הדין די מלילו עמך אתקינו כל די מלילו:

(כו) מי יתן והיה לבכם זה להם ליראה אתי ולשמור את כל מצותי כל הימים למען ייטב להם ולבניהם לעלם: (כו) מי יתן והיה לבכם זה להם ליראה אתי ולשמור את כל מצותי כל הימים למען ייטב להם ולבניהם לעלם: (כו) לוי די יחי לבא הדין להון למדחל קדמי ולמטר ית כל פקודי כל יומיא בריל דייטב להון ולבניהון לעלם

## חק לישראל – פרשת ואתחנן יום ו'

(כו) לָךְ אָמַר לָהֶם שׁוּבוּ לָכֶם לְאַהֲלֵיכֶם: (כז) לָךְ אָמַר לָהֶם שׁוּבוּ לָכֶם לְאַהֲלֵיכֶם:  
(כז) אָזַל אָמַר לְהוֹן תּוֹבוּ לָכוֹן לְמִשְׁכְּנֵיכֹן:

(כח) וְאַתָּה פֶּה עֹמֵד עִמָּדִי וְאַדְבַּרְהָ אֵלַיךָ אֵת כָּל הַמִּצְוָה וְהַחֲקִים וְהַמְשַׁפְּטִים  
אֲשֶׁר תִּלְמַדְם וְעָשׂוּ בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי נָתַן לָהֶם לְרִשְׁתָּהּ: (כח) וְאַתָּה פֶּה עֹמֵד  
עִמָּדִי וְאַדְבַּרְהָ אֵלַיךָ אֵת כָּל הַמִּצְוָה וְהַחֲקִים וְהַמְשַׁפְּטִים אֲשֶׁר תִּלְמַדְם וְעָשׂוּ בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר  
אֲנִי נָתַן לָהֶם לְרִשְׁתָּהּ: (כח) וְאַתָּה הֵכָא קַיִם קְרָמִי וְאִמְלַל עִמָּךְ יֵת כָּל תַּפְסֻדָּתָא וְקִמְיָא וְדִינְיָא דִּי  
תִּלְפֹן וְיַעֲבֹדוּן בְּאֶרְעָא דִּי אֲנָא יְהִיב לְהוֹן לְמִידְתָּהּ:

(כט) וְשִׁמְרַתֶּם לַעֲשׂוֹת כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲתָכֶם לֹא תִסְרוּ יָמִין  
וְשִׁמְאֹל: (כט) וְשִׁמְרַתֶּם לַעֲשׂוֹת כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲתָכֶם לֹא תִסְרוּ יָמִין וְשִׁמְאֹל:  
(כט) וְתִסְרוּן לְמַעֲבַד כְּמָא דִּי פְקִיד יִי אֱלֹהֵכֹן יִתְכוּן לֹא תִסְטוּן יִמְיָא וְשִׁמְאֹל:

(ל) בְּכָל הַדְרָךְ אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲתָכֶם תִּלְכוּ לְמַעַן תַּחֲיוּן וְטוֹב לָכֶם  
וְהִאֲרַכְתֶּם יָמִים בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר תִּירְשׁוּן: (ל) בְּכָל הַדְרָךְ אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲתָכֶם  
תִּלְכוּ לְמַעַן תַּחֲיוּן וְטוֹב לָכֶם וְהִאֲרַכְתֶּם יָמִים בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר תִּירְשׁוּן: (ל) בְּכָל אַרְחָא דִּי פְקִיד יִי  
אֱלֹהֵכֹן יִתְכוּן תִּתְחַוּוּן בְּדִיל דְּתִחַוּוּן וְיִיטִב לָכוֹן וְתוֹרְכוּן יוֹמִין בְּאֶרְעָא דִּי תִירְתוּן:

ו (א) וְזֹאת הַמִּצְוָה הַחֲקִים וְהַמְשַׁפְּטִים אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם לְלַמֵּד אֲתָכֶם  
לַעֲשׂוֹת בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם עֹבְרִים שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ: (א) וְזֹאת הַמִּצְוָה הַחֲקִים  
וְהַמְשַׁפְּטִים אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם לְלַמֵּד אֲתָכֶם לַעֲשׂוֹת בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם עֹבְרִים שָׁמָּה  
לְרִשְׁתָּהּ: (א) וְדָא תַּפְסֻדָּתָא קְרָמִיא וְדִינְיָא דִּי פְקִיד יִי אֱלֹהֵכֹן לְאַלְפָא יִתְכוּן לְמַעֲבַד בְּאֶרְעָא דִּי אַתוּן  
עֹבְרִין תַּמּוֹן לְמִידְתָּהּ:

(ב) לְמַעַן תִּירָא אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשִׁמֹּר אֵת כָּל חֻקֹּתָיו וּמִצְוֹתָיו אֲשֶׁר אֲנִי  
מִצְוֶה אֹתָהּ וּבְנֶה וּבִן בְּנֶה כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ וּלְמַעַן יֵאָרְכוּ יָמֶיךָ: (ב) לְמַעַן תִּירָא אֵת  
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשִׁמֹּר אֵת כָּל חֻקֹּתָיו וּמִצְוֹתָיו אֲשֶׁר אֲנִי מִצְוֶה אֹתָהּ וּבְנֶה וּבִן בְּנֶה כָּל יְמֵי  
חַיֶּיךָ וּלְמַעַן יֵאָרְכוּ יָמֶיךָ: (ב) בְּדִיל דְּתִדְחַל קְרָם יִי אֱלֹהֵךְ לְמִשְׁר יֵת כָּל קְמוּחֵי וּפְקוּדוּחֵי דִּי אֲנָא  
מִפְקֻדָּה אֵת וּבְרָה וּבִר בְּרָה כָּל יוֹמֵי חַיֶּיךָ וּבְדִיל דִּי יוֹרְכוּן יוֹמֵיךָ:

(ג) וְשִׁמְעַת יִשְׂרָאֵל וְשִׁמְרַת לַעֲשׂוֹת אֲשֶׁר יִיטֵב לָךְ וְאֲשֶׁר תִּרְבוֹן מֵאֵד כַּאֲשֶׁר  
דִּבֶּר יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֶיךָ לָךְ אֶרֶץ זָבַת חֶלֶב וְדִבְשָׁה: (ג) וְשִׁמְעַת יִשְׂרָאֵל וְשִׁמְרַת  
לַעֲשׂוֹת אֲשֶׁר יִיטֵב לָךְ וְאֲשֶׁר תִּרְבוֹן מֵאֵד כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֶיךָ לָךְ אֶרֶץ זָבַת  
חֶלֶב וְדִבְשָׁה: (ג) וְתִקְבַּל יִשְׂרָאֵל וְתִשָּׂר לְמַעֲבַד דִּי יִיטֵב לָךְ וְדִי תִסְגוּן לְחֻדָּא כְּמָא דִּי מְלִיל יִי אֱלֹהָ  
דְּאַבְהָתְךָ לָךְ אֶרְעָא עֲבָדָא חֶלֶב וְדִבְשָׁה:

(ד) שָׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד: (ד) שָׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד:  
(ד) שָׁמַע יִשְׂרָאֵל יִי אֱלֹהֵנָא יִי חֵד:

(ה) וְאַהֲבַת אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לִבְבְּךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מְאֹדְךָ: (ה) וְאַהֲבַת  
אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לִבְבְּךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מְאֹדְךָ: (ה) וְתִרְחַם יֵת יִי אֱלֹהֵךְ בְּכָל לִבְךָ וּבְכָל  
נַפְשְׁךָ וּבְכָל נַכְסְךָ:

(ו) וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אֲנִי מִצְוֶה הַיּוֹם עַל לִבְבְּךָ: (ו) וְהָיוּ הַדְּבָרִים  
הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אֲנִי מִצְוֶה הַיּוֹם עַל לִבְבְּךָ: (ו) וְיִהוּן פְּתַגְמֵיָא הָאֵלִין דִּי אֲנָא מִפְקֻדָּה יוֹמָא דִּין  
עַל לִבְךָ:

(ז) וּשְׁנַנְתֶּם לִבְנֵיךָ וְדַבַּרְתֶּם בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלִכְתְּךָ בְּדַרְךָ וּבְשֹׁכְבְּךָ  
וּבְקוּמְךָ: (ז) וּשְׁנַנְתֶּם לִבְנֵיךָ וְדַבַּרְתֶּם בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלִכְתְּךָ בְּדַרְךָ וּבְשֹׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ:  
(ז) וְתַתְּנַנְוּן לְבְנֵיךָ וְתַמְלַל בְּהוֹן בְּמִתְבָּה בְּבֵיתְךָ וּבְמִתְבָּה בְּאֶרְחָא וּבְמִשְׁכְּבְּךָ וּבְמִקוּמְךָ:





## חק לישראל – פרשת ואתחנן יום ו'

צוה יהוה אלהינו אתכם: (א) ארי ישאלך בך מחר למימר מא סהדותא וקמיא ודינאי די פקיד יי אלהנא יתבון:

(כא) ואמרת לבנה עבדים היינו לפרעה במצרים ויציאנו יהוה ממצרים ביד חזקה: (כא) ואמרת לבנה עבדים היינו לפרעה במצרים ויציאנו יהוה ממצרים ביד חזקה: (כא) ומימר לבנה עבדיו הניא לפרעה במצרים ואפקנא יי ממצרים בידא תקיפא:

(כב) ויתן יהוה אותת ומפתים גדלים ורעים במצרים בפרעה ובכל ביתו לעינינו: (כב) ויתן יהוה אותת ומפתים גדלים ורעים במצרים בפרעה ובכל ביתו לעינינו: (כב) ויהב יי אתיו ומופתיו רבובין ובישיו במצרים בפרעה ובכל אגש ביתה לעינא:

(כג) ואותנו הוציא משם למען הביא אתנו לתת לנו את הארץ אשר נשבע לאבותינו: (כג) ואותנו הוציא משם למען הביא אתנו לתת לנו את הארץ אשר נשבע לאבותינו: (כג) ויתנא אפק מתמן בריל לאעלא יתנא למתן לנא ית ארעא די קיים לאבהתנא:

(כד) ויצונו יהוה לעשות את כל החקים האלה ליראה את יהוה אלהינו לטוב לנו כל הימים לחיתנו כהיום הזה: (כד) ויצונו יהוה לעשות את כל החקים האלה ליראה את יהוה אלהינו לטוב לנו כל הימים לחיתנו כהיום הזה: (כד) ופקנא יי למעבד ית כל קמיא האליו למדחל ית יי אלהנא לטב לנא כל יומיא לקימותנא כיומא הדיו:

(כה) וצדקה תהיה לנו כי נשמר לעשות את כל המצוה הזאת לפני יהוה אלהינו כאשר צונו: (כה) וצדקה תהיה לנו כי נשמר לעשות את כל המצוה הזאת לפני יהוה אלהינו כאשר צונו: (כה) וזכותא תהי לנא ארי נטר למעבד ית כל תפקדתא הדא קדם יי אלהנא כמא די פקדנא:

ז (א) כי יביאך יהוה אלהיך אל הארץ אשר אתה בא שמה לרשתה ונשל גוים רבים מפניך החתי והגרגשי והאמרי והפנעני והחוי והיבוסי שבעה גוים רבים ועצומים ממך: (א) כי יביאך יהוה אלהיך אל הארץ אשר אתה בא שמה לרשתה ונשל גוים רבים מפניך החתי והגרגשי והאמרי והפנעני והחוי והיבוסי שבעה גוים רבים ועצומים ממך: (א) ארי ישאלך יי אלהיך לארעא די את עלל לתמן למירתה ויתרד עממיו סגיאון מן קדמה חתאי וגרגשאי ואמראי וכנענאי ופרזאי וחואי ויבוסאי שבעא עממיו סגיאון ותקיפיו מנך:

(ב) ונתנם יהוה אלהיך לפניך והפיתם החרם תחרים אתם לא תכרת להם ברית ולא תחנם: (ב) ונתנם יהוה אלהיך לפניך והפיתם החרם תחרים אתם לא תכרת להם ברית ולא תחנם: (ב) וימסרנו יי אלהיך קדמה ותמחננו גמרא תגמר יתהון לא תגזר להון קים ולא תרחם עליהון:

(ג) ולא תתחנן בם בתך לא תתן לבנו ובתו לא תקח לבנה: (ג) ולא תתחנן בם בתך לא תתן לבנו ובתו לא תקח לבנה: (ג) ולא תתחנן בהון ברך לא תתן לברה וברתה לא תשב לברה:

(ד) כי יסיר את בנה מאחרי ועבדו אלהים אחרים וחרה אף יהוה בכם והשמידה מהר: (ד) כי יסיר את בנה מאחרי ועבדו אלהים אחרים וחרה אף יהוה בכם והשמידה מהר: (ד) ארי ישענו ית בך מבתר פלחני ופלחון לטעות עממיא ויתקף רגזא ביי בכון וישעף בפרעי:

(ה) כי אם כה תעשו להם מזבחתיהם תתצו ומצבתם תשברו ואשיריהם תגדעון ופסיליהם תשרפון באש: (ה) כי אם כה תעשו להם מזבחתיהם תתצו



## חק לישראל – פרשת ואתחנן יום ו'

ומצבתם תִּשְׁבְּרוּ וְאֲשִׁירֵהֶם תִּגְדְּעוּן וּפְסִילֵיהֶם תִּשְׂרְפוּן בְּאֵשׁ: (ה) אָרִי אִם כְּדוּן תַּעֲבֹדוּן לַהוּן אֲגוּרֵיהוֹן תִּתְרַעְוּ וְקִמְתֵּהוֹן תִּתְבָּרוּן וְאֲשִׁרֵיהוֹן תִּקְוֲצֵעוּן וְצִלְמֵי טַעֲוֵתְהוֹן תִּקְדוּן בְּגוּרָא:

(ו) כִּי עִם קְדוֹשׁ אַתָּה לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּךָ בָּחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְהֵיטִיב לֹא לְעַם סִגְלָה מִכָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאָדָמָה: (ו) כִּי עִם קְדוֹשׁ אַתָּה לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּךָ בָּחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְהֵיטִיב לֹא לְעַם סִגְלָה מִכָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאָדָמָה: (ז) אָרִי עִם קְדוֹשׁ אַתָּה קָדָם יְיָ אֱלֹהֶיךָ בְּךָ אֲתַרְעִי יְיָ אֱלֹהֶיךָ לְמַהְיֹי לֹא לְעַם חֲבִיב מִכָּל עַמֵּיָא דִּי עַל אִפֵּי אֲרֵעָא:

(ח) לֹא מִרְבֶּכֶם מִכָּל הָעַמִּים חֲשַׁק יְהוָה בְּכֶם וַיִּבְחַר בְּכֶם כִּי אַתֶּם הִמְעַט מִכָּל הָעַמִּים: (ט) לֹא מִרְבֶּכֶם מִכָּל הָעַמִּים חֲשַׁק יְהוָה בְּכֶם וַיִּבְחַר בְּכֶם כִּי אַתֶּם הִמְעַט מִכָּל הָעַמִּים: (י) לֹא מִדְּסִגְיָאין אַתּוֹן מִכָּל עַמֵּיָא צְבִי יְיָ בְּכוּן וְאַתְרַעִי בְּכוּן אָרִי אַתּוֹן זַעְרִין מִכָּל עַמֵּיָא:

(יא) כִּי מֵאַהֲבַת יְהוָה אַתְּכֶם וּמִשְׁמֵרוֹ אַתְּ הַשְּׁבַעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְתִּיכֶם הוֹצִיא יְהוָה אֶתְכֶם בְּיַד חֲזָקָה וַיַּפְּדֶךָ מִבֵּית עַבְדִּים מִיַּד פְּרַעַה מִלְּךָ מִצְרַיִם: (יב) כִּי מֵאַהֲבַת יְהוָה אַתְּכֶם וּמִשְׁמֵרוֹ אַתְּ הַשְּׁבַעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְתִּיכֶם הוֹצִיא יְהוָה אֶתְכֶם בְּיַד חֲזָקָה וַיַּפְּדֶךָ מִבֵּית עַבְדִּים מִיַּד פְּרַעַה מִלְּךָ מִצְרַיִם: (יג) אָרִי מִדְּרַחֵם יְיָ יִתְכוּן וַיִּמְדַּנְטֵר יַת קוֹמָא דִּי קוּיִים לְאַבְהֵתְכוּן אַפְקֵי יְיָ יִתְכוּן בִּיּוֹדָא תְּקִיפָא וּפְרָקָה מִבֵּית עַבְדוּתָא מִיּוֹדָא דְפְרַעַה מִלְּכָא דְמִצְרַיִם:

(יד) וַיִּדְעֶתָ כִּי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הוּא הָאֱלֹהִים הָאֵל הַנְּאֻמָּן שְׁמֵר הַבְּרִית וְהַחֲסֵד לְאַהֲבֵיו וְלִשְׁמֵרֵי מִצְוֹתוֹ לְאֶלְפֵי דִּוֵּר: (טו) וַיִּדְעֶתָ כִּי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הוּא הָאֱלֹהִים הָאֵל הַנְּאֻמָּן שְׁמֵר הַבְּרִית וְהַחֲסֵד לְאַהֲבֵיו וְלִשְׁמֵרֵי מִצְוֹתוֹ לְאֶלְפֵי דִּוֵּר: (טז) וַתִּדַּע אָרִי יְיָ אֱלֹהֶיךָ הוּא אֱלֹהִים אֱלֹהָא מְהִימְנָא נִטְר קוֹמָא וְחֲסִדָא לְרַחֲמוּהִי וְלִנְטְרֵי פְקוּדוּהִי לְאַלְפֵי דְרִין:

(יז) וּמִשְׁלָם לְשִׁנְאֵיו אֵל פְּנִיּוֹ לְהַאֲבִידוֹ לֹא יֵאָחַד לְשִׁנְאוֹ אֵל פְּנִיּוֹ יִשְׁלָם לֹא: (יח) וּמִשְׁלָם לְשִׁנְאֵיו אֵל פְּנִיּוֹ לְהַאֲבִידוֹ לֹא יֵאָחַד לְשִׁנְאוֹ אֵל פְּנִיּוֹ יִשְׁלָם לֹא: (יט) וּמִשְׁלָם לְסִנְאוּהִי טְבוּ דִּי אַנּוּן עֲבָדוּן קְדֻמוּהִי בְּתִיּוּהוֹן לְאוּבְדִיּוּהוֹן לֹא מֵאַחַר עֲבָד טֵב לְסִנְאוּהִי טְבוּ דִּי אַנּוּן עֲבָדוּן קְדֻמוּהִי בְּתִיּוּהוֹן מִשְׁלָם לְהוּן:

(כ) וְשִׁמְרַתְּ אֶת הַמִּצְוָה וְאֶת הַחֻקִּים וְאֶת הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר אֲנִכִּי מִצְוָה הֵיזֵם לְעִשׂוֹתָם: (כא) וְשִׁמְרַתְּ אֶת הַמִּצְוָה וְאֶת הַחֻקִּים וְאֶת הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר אֲנִכִּי מִצְוָה הֵיזֵם לְעִשׂוֹתָם: (כב) וְתִטֵּר יַת תְּפַקְדָּתָא וְיַת קוֹמֵיָא וְיַת דִּינֵיָא דִּי אָנָּא מִפְּקֻדָּה יוֹמָא דִּין לְמַעֲבַדְהוּן:

### רש"י

(ז) על פני – בכל מקום אשר אני שם זהו כל העולם. ד"א כל זמן שאני קיים. עשרת

הדברות כבר פרשתי:

(יז) שמור – וזכרונות הוא אומר זכור שניהם בדבור אחד וזכרונות אחת נאמרו וזכרונות אחת נשמעו: כאשר לך – קודם מתן תורה במרה:

(טו) וזכרת כי עבד היית וגו' – על מנת כן פלאך שיהיה לו עבד ותשמור מצוותיו:

(טז) כאשר לך – אף על כיבוד אב ואם נלטו במרה שנאמר שם שם לו חק ומשפט:

(ג) לא את אבותינו – בלבד כרת ה' וגו' כי אחנו וגו':

(ד) פנים בפנים – אמר רבי זכריה כן אמר משה אל תאמרו אני מטעה אתכם על לא דבר כל כך שהסרסור עושה בין המוכר ללוקח הכי המוכר עלמנו מדבר עמכם:

(ה) לאמר – מוסב על דבר ה' עמכם זהר מתוך האש לאמר אנכי ה' וגו' ואנכי עומד בין ה' וביניכם:



## חק לישראל – פרשת ואתחנן יום ו'

ואומר בני הנביאים אשר צבית אל וכן בחזקיהו שלמד תורה לכל ישראל קראם בנים שנאמר ועתה בני אל תשלו וכסם שהתלמידים קרוים בנים שנאמר בנים אתם לה' אלהיכם כך הרב קרוי אב שנאמר אבי אבי רבב ישראל וגו': ודברת בם – שלא יהא עיקר דבורך אלל בם עשם עיקר ואל תעשם טפל: ובשכבך – יכול אפילו שכב בחאי היום ת"ל ובקומך יכול אפילו עמד בחאי הלילה ת"ל בשבתך צביתך ובלכתך בדרך דרך ארץ דברה תורה זמן שכיבה וזמן קימה:

(ח) והשרתם לאות על ידך – אלו תפילין שצורוע: והיו לטמפת בין עיניך – אלו תפילין שצראש ועל סם מנין פרשיותיה נקראו טוטפות טט בכתיפי שתיס פת באפריקי שתיס:

(ט) מזוזת ביתך – מזוזת כתיב שאין לריך אלל אחת: ובשעריך – לרבות שערי חרות ושערי מדינות ושערי עירות:

(י) חרובים – לפי שהוא מקום טרשין וסלעים נפל בו לשון חליבה:

(יב) מבית עבדים – כתרומו מבית עבדותא ממקום שהייתם סם עבדים:

(יג) ובשמו תשבע – אם יש כך כל המדות הללו שאתה ירא את שמו ועובד אותו אז בשמו תשבע שמתוך שאתה ירא את שמו תהא זהיר בשבועתך ואם לאו לא תשבע:

(יד) מאלהי העמים אשר סביבותיכם – והוא הדין לרחוקים אלל לפי שאתה רואה את סביבותיך תועים אחריהם הארך להזהיר עליהם ביותר:

(טו) במסה – כשיאלו ממארים שנסוהו במים שנאמר היש ה' בקרבנו:

(יח) הישר והטוב – זו פשרה לפניס משורת הדין:

(יט) כאשר דבר – והיכן דבר והמותי את כל העם וגו':

(כ) כי ישאלך בנך מחר – יש מחר שהוא אחר זמן:

(ל) ונשל – לשון השלכה והתזה וכן ונשל הברזל:

(יז) ולל תנאף – אין לשון ניאוף אלל באשת איש: לא תתאוה – לא תירוג אף הוא לשון חמדה כמו נחמד למראה דמתרגמינן דמרגג למחזי:

(יט) ולל יסף – מתרגמינן ולל פסק (לפי שמדת צקר ודס אינו יכול לדבר כל דבריו בנשימה אחת ולריך להפסיק ומדת הקב"ה אינו כן לא היה פוסק ומשלל היה פוסק לא היה מוסיק) כי קולו חזק וקיים לעולם. ד"ל לא יסף לא הוסיף להראות בלותו פומבי:

(כד) ואת תדבר אלינו. התשתם את כחי כנקבה. שנלעערתה עליכם ורפיתם את ידי כי ראיתי שאינכם חרדים להתקרב אליו מאהבה וכי לא היה יפה לכם ללמוד מפי הגבורה ולל ללמוד ממני:

(ד) ה' אלהינו ה' אחד – ה' שהוא אלהינו עתה ולל אלהי העובדי כוכבים הוא עתיד להיות ה' אחד שנאמר כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה' ונאמר ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד:

(ה) ואהבת – עשה דבריו מאהבה אינו דומה עושה מאהבה לעושה מיראה העושה אלל רבו מיראה כשהוא מטריח עליו מניחו והולך לו: בכל לבבך – בשני ירכיך ד"ל בכל לבבך שלא יהיה לבך חלוק על המקום: ובכל נפשך – אפילו הוא נוטל את נפשך: ובכל מאורך – בכל ממונך יש כך אדם שממונו חביב עליו מגופו לכך נאמר בכל מארך. ד"ל בכל מארך בכל מדה ומדה שמודל כך בין במדה טובה בין במדת פורענות וכן בדוד הוא אומר כום ישועות אשא וגו' כרה ויגון אמאל וגו':

(ו) והיו הדברים – מהו האהבה והיו הדברים האלה שמתוך כך אתה מכיר בהקב"ה ומתדבק בדרכיו: אשר אנכי מאוך היום – לא יהיו בעיניך כדיוטגמא ישנה שאין אדם סופנה אלל כחדשה שהכל רצין לקראתה. דיוטגמא מרות המלך הבאה במכתב:

(ז) ושנתם – לשון חדוד הוא שיהיו מחודדים בפיד שאם ישאלך אדם דבר לא תהא לריך לגמגם בו אלל אמור לו מיד: לבניך – אלו התלמידים מלינו בכל מקום שהתלמידים קרוים בנים שנאמר בנים אתם לה' אלהיכם





## חק לישראל – פרשת ואתחנן יום ו'

שֶׁאֵמַר מִי זָכַל אֱלֹהֵי הָאֲרָצוֹת וְחִירַם שֶׁאֵמַר  
אֲנִי מוֹשֵׁב אֱלֹהִים יִשְׁבַּח: כִּי אִתּוֹ הַמַּעֲט –  
הָרִי כִּי מִשְׁמַשׁ זֶלְשׁוֹן דֵּהֵא:

(ח) כִּי מֵאֲהַבַת ה' – הָרִי כִּי מִשְׁמַשׁ זֶלְשׁוֹן  
אֲלֹא לֹא מִרְבַּכְס חֶשֶׁק ה' זָכַס אֲלֹא מֵאֲהַבַת  
ה' אֲחַכְס: וּמִשְׁמַרְו אֲת הַשְׁבּוּעָה – מֵחַמַּת  
שְׁמַרְו אֲת הַשְׁבּוּעָה:

(ט) לֶאֱלֹף דּוּר – וְלֵהֲלֹן הוּא אֹמֵר לֶאֱלֹפִים  
כֹּחַ שְׁהוּא סְמוּד אֲלֹל לְשׁוּמְרֵי מִצְוֹתָיו הַעוֹשִׂין  
מִיִּרְאָה הוּא אֹמֵר לֶאֱלֹף וְלֵהֲלֹן שְׁהוּא סְמוּד  
אֲלֹל לְאוֹהַבָיו הַעוֹשִׂין מֵאֲהַבָה שְׁשַׁכְרַם יוֹתֵר  
גְּדוֹל הוּא אֹמֵר לֶאֱלֹפִים:

לְאוֹהַבָיו – אֲלוֹ שְׁעוֹשִׂין מֵאֲהַבָה:

וּלְשׁוּמְרֵי מִצְוֹתָיו – אֲלוֹ הַעוֹשִׂין מִיִּרְאָה:

(י) וּמִשְׁלַם לְשִׁנְאוֹ אֵל פְּנֵיו – זַחֲוִיו מִשְׁלַם לוֹ  
גְּמוּלוֹ הַטּוֹב כְּדִי לְהַצְדִּיקוֹ מִן הָעוֹלָם הַזֶּה:  
(יֵא) הַיּוֹם לַעֲשׂוֹתָם – וְלִמְחַר לַעוֹלָם הַבֶּה  
לִיטוֹל שְׁכָרָם:

(ז) וְלֹא תַחֲנַם – לֹא תִתֵּן לָהֶם חוֹן אֲסוּר לוֹ  
לְאִדָּם לוֹמֵר כִּמְהָ נָאֵה הַכְנַעֲנִי הַזֶּה. ד"א לֹא  
תִתֵּן לָהֶם חַנּוּיָה זַחֲרָז:

(ד) כִּי יִסִּיר אֲת זַנְךְ מֵאַחֲרֵי – זַנּוֹ שֶׁל כְּנַעֲנִי  
כְּשִׁישָׂא אֲת זַחֲךְ יִסִּיר אֲת זַנְךְ אֲשֶׁר תִּלְד לוֹ  
זַחֲךְ מֵאַחֲרֵי לְמַדְנוּ שְׁזַן זַחֲךְ הַזֶּה מִן הַכְנַעֲנִי  
קְרוּי זַנְךְ אֲזַל זַן זַנְךְ הַזֶּה מִן הַכְנַעֲנִית אִינוּ  
קְרוּי זַנְךְ אֲלֹא זַנָּה שְׁהָרִי לֹא נִאֲמַר עַל זַחוּ  
לֹא תִקַּח כִּי תִסִּיר אֲת זַנְךְ מֵאַחֲרֵי אֲלֹא כִּי  
יִסִּיר אֲת זַנְךְ וְגו':

(ה) מִזַּחֲחִיתִיָּם – שֶׁל זַנּוּי: מִלְּזַחֲחִים – אֲזַן  
אֲחַת: וְאַשְׁרִייתִיָּם – אִילָנוֹת שְׁעוֹבָדִין אֲוֹתָם:

(ז) לֹא מִרְבַּכְס – כַּפְשׁוּטוֹ. וּמִדְרָשׁוֹ לְפִי שְׁאִין  
אֲתָם מִגְדִּילִים עַל־מַכְס כְּשֶׁאֲנִי מִשְׁפִּיעַ לָכֶם  
טוֹבָה לְפִיכֶךְ חֶשֶׁק ה' זָכַס: כִּי אִתּוֹ הַמַּעֲט –  
הַמַּמְעִטִין עַל־מַכְס כְּגוֹן אֲזַרְהֶם שֶׁאֵמַר אֲנֹכִי  
עַפְר וְאֶפְר וְכַגוֹן מִשָּׁה וְאֶהְרֵן שֶׁאֵמַרְנוּ וְנַחֲנוּ מֵה  
לֹא כְּנִזְכּוּלְנָר שֶׁאֵמַר אֲדַמָּה לַעֲלוּיִן וְסַנְחִרִיב

### נְבִיא – יִשְׁעִיָּה פֶרֶק מ'

(א) נַחֲמֵנוּ נַחֲמֵנוּ עַמִּי יֵאֱמַר אֱלֹהֵיכֶם: (ב) דְּבַרְוּ עַל לֵב יְרוּשָׁלַם וְקִרְאוּ אֵלֶיָּהּ כִּי  
מִלְּאָה צָבָאָה כִּי נִרְצָה עֲוֹנָהּ כִּי לְקַחָה מִיַּד יְהוָה כְּפָלִים בְּכָל חַטָּאתֶיהָ: (א)  
קוֹל קוֹרֵא בְּמִדְבָר פִּנּוּ דְרָךְ יְהוָה יִשְׁרֵוּ בְּעֵרְבָה מִסְלָה לְאַלְהֵינוּ: (ה) כָּל גִּיא  
יִנְשָׂא וְכָל הַר וְגִבְעָה יִשְׁפְּלוּ וְהָיָה הָעֵקֶב לְמִישׁוֹר וְהָרִכְסִים לְבִקְעָה: (ה)  
וְנִגְלָה כְבוֹד יְהוָה וְרָאוּ כָּל בְּשָׂר יַחֲדוּ כִּי פִי יְהוָה דְּבַר: (ו) קוֹל אֱמַר קִרְאוּ וְאֱמַר  
מֵה אֶקְרָא כָּל הַבְּשָׂר חָצִיר וְכָל חֲסִדוֹ כְּעִיץ הַשָּׂדֶה: (ו) יִבֶּשׂ חָצִיר נָבֵל צִיץ כִּי רוּחַ  
יְהוָה נִשְׁבָּה בּוֹ אֲכַן חָצִיר הָעֵם: (ה) יִבֶּשׂ חָצִיר נָבֵל צִיץ וְדַבַּר אֱלֹהֵינוּ יִקּוּם  
לְעוֹלָם: (ט) עַל הַר גְּבָה עָלִי לֶךְ מִבְּשָׂרֵת צִיּוֹן הָרִימִי בְּפִתּוֹ קוֹלְךָ מִבְּשָׂרֵת  
יְרוּשָׁלַם הָרִימִי אֵל תִּירָאִי אֱמַרִי לְעַרְבֵי יְהוּדָה הִנֵּה אֱלֹהֵיכֶם: (י) הִנֵּה אֲדַנִּי  
יְהוָה בְּחֶזֶק יְבוּא וְזָרְעוֹ מִשְׁלָה לוֹ הִנֵּה שְׁכָרוֹ אֲתוֹ וּפְעַלְתּוֹ לְפָנָיו: (יא) פְּרַעַה  
עָדְרוּ יִרְעָה בְּזָרְעוֹ יִקְבֹּץ טְלָאִים וּבְחִיקוֹ יִשָּׂא עֲלוֹת יְנַהֵל: (יב) מִי מִדָּד בְּשִׁעְלוֹ  
מִים וְשָׁמַיִם בְּזָרֵת תִּבְּן וְכָל בְּשָׁלֵשׁ עַפְר הָאָרֶץ וְשָׁקַל בְּפִלְס הָרִים וּגִבְעוֹת  
בְּמֵאֲזֻנִים: (יג) מִי תִבְּן אֵת רוּחַ יְהוָה וְאִישׁ עֲצָתוֹ יוֹדִיעֵנוּ: (יד) אֵת מִי נוֹעֵץ  
וְיִבְיָנְהוּ וְיִלְמְדוּהוּ בְּאֶרֶץ מִשְׁפָּט וְיִלְמְדוּהוּ דַעַת וְדָרָךְ תִּבּוֹנוֹת יוֹדִיעֵנוּ: (טו) הֵן  
גּוֹיִם כְּמֵר מִדְּלִי וְכִשְׁחַק מֵאֲזֻנִים נַחֲשָׁבוּ הֵן אֵיִים בְּדַק יִשׁוּל: (טז) וְלִבְנוֹן אֵין דִּי  
בָּעַר וְחִתּוֹ אֵין דִּי עוֹלָה: (יז) כָּל הַגּוֹיִם כְּאֵין נִגְדוּ מֵאֶפְס וְתַהוּ נַחֲשָׁבוּ לוֹ: (יח)  
וְאֵל מִי תִדְמִיוֹן אֵל וּמֵה דְמוּת תַּעֲרֹכוּ לוֹ: (יט) הַפֶּסֶל נִסָּה חָרַשׁ וְעִרְרָה בְּזָהָב



## חק לישראל – פרשת ואתחנן יום ו'

יִרְקַעְנֵנוּ וּדְתַקוּת כֶּסֶף צוֹרֵף: (ב) הַמִּסְפֵּן תִּרְוַמָּה עֵץ לֹא יִרְקַב יִבְחַר חֶרֶשׁ חֲכָם יִבְקֹשׁ לוֹ לְהַכִּין פֶּסֶל לֹא יִמוּט: (כא) הֲלוֹא תִדְעוּ הֲלוֹא תִשְׁמְעוּ הֲלוֹא הַגֵּד מִרֹאשׁ לָכֶם הֲלוֹא הִבִּינְתֶם מוֹסְדוֹת הָאָרֶץ: (כב) הַיִּשָּׁב עַל חוּג הָאָרֶץ וַיִּשְׁבִּיהָ כַּחֲגָבִים הַנוֹטָה כְּדֹק שָׁמַיִם וַיִּמְתַּחֵם כָּאֵהָל לְשָׁבֶת: (כג) הַנוֹתֵן רוּזָנִים לְאִין שִׁפְטֵי אָרֶץ כִּתְהוּ עֵשָׂה: (כד) אִף בַּל גָּטְעוּ אִף בַּל זָרְעוּ אִף בַּל שִׁדַּשׁ בְּאָרֶץ גְּזָעִים וְגַם נָשָׂף בָּהֶם וַיִּבְשׂוּ וַסְעָרָה כַּקֶּשׁ תִּשְׂאֵם: (כה) וְאֵל מִי תִדְמִיּוּנִי וְאֲשׁוּהָ יֹאמֶר קְדוּשׁ: (כו) שָׂאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בָרָא אֵלֶּה הַמוֹצִיא בְּמִסְפָּר צָבָאָם לְכֹלָם בְּשֵׁם יִקְרָא מֵרֵב אוֹנִים וְאִמְיֵץ כַּח אִישׁ לֹא נִעְדָּר:

### משנה – נגעים פרק א'

(א) מִרְאוֹת נִגְעִים שְׁנַיִם שֶׁהֵן אֲרָבְעָה. בַּהֲרַת עֵזָה בְּשִׁלְגָה, שְׁנִיָּה לֶּה פְּסִיד הַהִיכָל. וְהַשְּׂאֵת בְּקָרוֹם בִּיֵּצָה, שְׁנִיָּה לֶּה בְּצִמּוֹר לָבֹן, דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים, הַשְּׂאֵת בְּצִמּוֹר לָבֹן, שְׁנִיָּה לֶּה בְּקָרוֹם בִּיֵּצָה:

דְּבַהֲרַת: שֵׁאת כֹּמֵר לָבֹן – רַבֵּן סַבְרִי, שְׁנֵי מִרְאוֹת עוֹזֵת שֶׁהֵן שֶׁלֵּג וְכֹמֵר לָבֹן, הֵן לִשְׁנֵי אֲבוֹת דְּבַהֲרַת וְשֵׁאת, וְשְׁנֵי מִרְאוֹת כְּהוֹת מֵהֵן שֶׁהֵן סִיד הַהִיכָל וְקָרוֹם צִיָּה הֵן תּוֹלְדוֹת, תֵּן תּוֹלְדָה גְדוּלָה לְגְדוֹל, דְּהֵיִינוּ סִיד הַהִיכָל לְדְבַהֲרַת שֶׁהוּא אֶבֶן גְּדוֹל, וְתוֹלְדָה קִטְנָה לְקִטְנֵן דְּהֵיִינוּ קָרוֹם צִיָּה לִשְׂאֵת שֶׁהוּא קִטְנֵן מְדַבְּרַת. וְנִפְקָא מֵינָה צִפְלוּגְתִּיָּהוּ דְּרַבֵּן וְתַנָּא קַמָּא לְעַנְיֵן לִירוּשָׁה, דְּחֵזֵי גְרִיס מֵאֶבֶן וְחֵזֵי גְרִיס מִתּוֹלְדָה לִידֵיהּ מִטְרַפִּין, וְכֵן שְׁנֵי הָאֲבוֹת שֵׁאת וְדְבַהֲרַת מִטְרַפִּין, דְּדִרְשִׁינוּ וְהִיא בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ לְנִגְעָה, מִלְּמַד שֶׁמִּטְרַפִּין זֶה עִם זֶה, מִדְּכַתִּיב וְהִיא וְלֹא כְּתִיב וְהִיוּ, עֵשָׂה כֹל הַנִּגְעִים אֶחָד. אֲבָל שְׁחֵי הַתּוֹלְדוֹת אִין מִטְרַפּוֹת, דְּתוֹלְדָה דְּבַהֲרַת אִינָה מִטְרַפַּת עִם תּוֹלְדָה דְּשֵׁאת, לֹא קָאִי וְהִיא אֲלֵא אִשְׂתָּה וְדְבַהֲרַת דְּכַתִּיב דְּהֵיִיא, וְלֹא אֲתוֹלְדוֹת דְּלֵתוֹ מִרְבוּיָא. וְהַשְּׂאֵת, לְתַנָּא קַמָּא שֶׁלֵּג וְקָרוֹם אִין מִטְרַפִּין. וְהַלְכָה כְּחֹכְמִים: כֹּמֵר לָבֹן – כֹּמֵר נָקִי שֶׁל כֶּבֶשׂ בֵּן יוֹמוֹ לְאַחַר שֶׁרְחֹאָהוּ וְנִתְלַבֵּן:

רַע"ב – (א) מִרְאוֹת נִגְעִים שְׁנַיִם – כְּתִיבֵי בְּקָרָא בְּהֵיִיא שֵׁאת וְדְבַהֲרַת: שֶׁהֵן אֲרָבְעָה – יֵשׁ לָךְ לְרַבּוֹת עוֹד שְׁנַיִם אַחֲרַיִם לֹא כְּתִיבֵי בְּקָרָא, וְהֵן תּוֹלְדָה דְּשֵׁאת וְתוֹלְדָה דְּבַהֲרַת, דְּמִרְבִּינֵן לְהוּ מִסְפַּחַת, שְׁחֵין סְפַחַת שֶׁסֵּ נִגְעֵ אֲלֵא לָשׁוֹן טַפְלָה, וְכֵן הוּא אֹמֵר (שְׁמוֹאֵל א' ב') סְפַחַתִּי נֹא אֵל אֶחָת הַכְּהוֹנוֹת, וְהַטִּיל הַכְּתוּב סְפַחַת בֵּין שֵׁאת לְדְבַהֲרַת, לֹמֵר לָךְ שֶׁשֶׁ תּוֹלְדָה לִשְׂאֵת וַיֵּשׁ תּוֹלְדָה לְדְבַהֲרַת: בְּהֵרַת עֵזָה כֶּשֶׁלֵּג – לְבִנָּה צִיּוֹתֵר. דְּכַתִּיב (וַיִּקְרָא יג) וְאֵם בְּהֵרַת לְבִנָּה הִיא, הִיא לְבִנָּה וְאִין לְמַעֲלָה מִמֶּנָּה לְבִנָּה: שֵׁאת כְּקָרוֹם צִיָּה – דְּסַבְרֵי הֵיא תַנָּא, אִין שֵׁאת אֲלֵא לָשׁוֹן גּוֹבָה, וְכֵן הוּא אֹמֵר (וַיִּשְׁעִיה ב') וְעַל כֹּל הַגְּבָעוֹת הַנִּשְׂאֹת. וְאִין לָךְ כְּהֵה בְּלְבִנָּה בְּכֹל אֲרָבְעָה מִרְאוֹת כְּקָרוֹם צִיָּה, לְפִיכָךְ הוּא גְבוּה יוֹתֵר מִכּוֹלֵן, כְּמִרְחָה כֹּל גְבוּה מִן הַחֹמָה: שְׁנִיָּה לֶּה כֹּמֵר לָבֹן – וְהוּא עַז בְּלְבִנָּה יוֹתֵר מִסִּיד הַהִיכָל שֶׁהִיא תּוֹלְדָה דְּבַהֲרַת. מֵשׁוֹם דְּלֹאמֵר קָרָא שֵׁאת לְבִנָּה. לְעַנְיֵן מֵאִי קָרִיִּיה רַחֲמֵנָא לְבִנָּה, עַל כְּרַחֲךְ לְתוֹלְדָתָה, שֶׁהִיא לְבִנָּה יוֹתֵר מִתּוֹלְדָתָה

(ב) הַפְּתוּךְ שִׁבְשִׁלְגָה, בִּיּוֹן הַמְּזוּג בְּשִׁלְגָה, הַפְּתוּךְ שִׁבְשִׁיד, כְּדָם הַמְּזוּג בְּחִלְבָּה, דְּבָרֵי רַבִּי יִשְׁמַעֲלָל. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, אֲדַמְדָּם שִׁבְזָה וְשִׁבְזָה, בִּיּוֹן הַמְּזוּג בְּמִים, אֲלֵא שֶׁל שִׁלְגָה עֵזָה וְשִׁלְ סִיד יִדְהָה מִמְּנָה:



## חק לישראל – פרשת ואתחנן יום ו'

ותולדתה, דתניא בתורת כהנים, שאת לבנה, מלמד שמטמאה חלקה. זהרת לבנה אדמדמה, מלמד שמטמאה פתוך. מנין ליתן את האמור של זה זזה, תלמוד לומר נגע זרעת: שזזה ושזזה – שזשג ושזסיד: דיהה – חסרה מן הלובן, שאינה רחה בלזנונית כמותה. והלכה כרבי עקיבא:

(א) אַרְבַּעַה מִרְאוֹת הָאֵלוֹ מִצְטַרְפִּין זֶה עִם זֶה לְפִטוֹר, וְלִהְחָלִיט, וְלִהְסַגֵּיר. לְהִסְגִּיר אֶת הָעוֹמֵד בְּסוֹף שְׁבוּעַ רִאשׁוֹן. לְפִטוֹר אֶת הָעוֹמֵד בְּסוֹף שְׁבוּעַ שְׁנִי. לְהִחְלִיט אֶת שְׁנוֹלֵד לוֹ מִחַיָּה אוֹ שֶׁעַר לָבָן, בְּתַחֲלָה, בְּסוֹף שְׁבוּעַ רִאשׁוֹן, בְּסוֹף שְׁבוּעַ שְׁנִי, לְאַחַר הַפִּטוֹר. לְהִחְלִיט אֶת שְׁנוֹלֵד לוֹ פְּשִׁיּוֹן, בְּסוֹף שְׁבוּעַ רִאשׁוֹן, בְּסוֹף שְׁבוּעַ שְׁנִי, לְאַחַר הַפִּטוֹר. לְהִחְלִיט אֶת הַהוֹפֵף בְּלוֹ לָבָן מִתּוֹךְ הַפִּטוֹר. לְפִטוֹר אֶת הַהוֹפֵף בְּלוֹ לָבָן מִתּוֹךְ הַחֲלִט אוֹ מִתּוֹךְ הַסְּגִיר. אֵלּוֹ מִרְאוֹת נִגְעִים שְׁכָל נִגְעִים תְּלוּיִים בָּהֶן:

לשג לא אמרינן נגע אחר הוא וחוזר ומסגירו כתחילה אלא כעומד דמי ומטהרו: להחליט את שנוולד לו מחיה או שער לבן בתחלה – כשהובא בתחילתו אל הכהן ויש בו זהרת כגרים ומחית בשר כעלשה מרובעת בתוך מקום הבהרת, מחליטו מיד. וכן נמי שער לבן, אם היה שחור ולא הספיק להסגירו עד שהפך ללבן, מחליטו מיד. אבל פשיון לא מטמא בתחילה אפילו פושה והולך עד שלא הסגיר: בסוף שבוע ראשון – כלומר להחליט כמו כן בסוף שבוע ראשון, שמתחלה לא היו לו סימנים הללו והסגירו, ולסוף שבוע ראשון מלא בו מחיה או שער לבן, מחליטו: או בסוף שבוע שני – כגון דבסוף שבוע ראשון עמד בעיניו ולא היה בו לא שער לבן ולא מחיה, והסגירו פעם שנית, ובסוף שבוע שני נולדו בו סימנים הללו, מחליטו: לאחר הפטור – כלומר ואפילו לאחר הפטור שבסוף שבוע שני לא נולדו בו סימני טומאה ופטורו, ולאחר כמה ימים נולדו, מחליטו: להחליט את שנוולד לו פשיון בסוף שבוע ראשון או בסוף שבוע שני – כגון זהרת כגרים שאין בה מחיה ולא שער לבן והסגירה, אם פשתה בסוף שבוע ראשון או לא פשתה אלא בסוף שבוע שני, מחליטו. ואם לא פשתה לא

רע"ב – (ב) הפתוך שזשג – המעורב בזבון ואודם שזבהרת העזה כשג, נראה, כיון המזוג שזג, שלזנוניתו מרובה ואדמימות שבו מועט: והפתוך שזסיד ההיכל – והמעורב שזנגע שהוא כסיד ההיכל, נראה, כדס המזוג בחלב, שאדמימות שבו מרובה. ואע"ג דלא תני פתוך אלא זבהרת ותולדתה, הוא הדין דיש פתוך נמי בשאת

רע"ב – (ג) מארבעה מראות הללו מצטרפין – גרסינן. ולא גרסינן ארבעה מראות, שאין כל הארבעה מראות מצטרפין, דאין התולדה מצטרפת אלא עם אב שלה, ושתי תולדות זו עם זו אינן מצטרפין, אבל שני אבות מצטרפין מדכתיב והיה בעור בשרו, ולא כתיב והיו, משמע שעושה שאת וזהרת כאחד, דאי איכא חצי גרים מזה וחצי גרים מזה מצטרפין לכגרים. ורמז"ס כתב, דכל הארבעה מראות מצטרפין, בין שתי התולדות זו עם זו בין אב עם תולדה שאינה שלו, כל מקרום ביאה ולמעלה מצטרפין, והתוספתא מסייעתו: לפטור להחליט ולהסגיר – לכל הגך מילי מצטרפין. וכולהו מפרש להו: להסגיר העומד בסוף שבוע ראשון – דכתיב (ויקרא יג) ורעהו הכהן ביום השביעי והנה הנגע עמד בעיניו והסגירו הכהן שבעת ימים שנית: ולפטור את העומד בסוף שבוע שני – שהעומד בשיעורו ולא פשה ועמד במראהו, אע"פ שלא ירד למטה מארבעה מראות, פוטרו בסוף שבוע שני. והא דכתיב (סם) וראה הכהן אותו ביום השביעי שנית והנה כהה הנגע וגו' וטיהרו הכהן, לאו למימרא דאין מטהרו אלא אם כן כהה, אלא אשמעינן קרא דאפילו נשתנה משגל לסיד או מסיד



## חק לישראל – פרשת ואתחנן יום ו'

שטמא או הכהן, או לאחר שהזקק להסגר קודם שטמאו, פרחתה הרעתה זכולו, פוטרו וטהור. שהפריחה עושה מן הטהור טמא ומן הטמא טהור. והמוסגר טמא מקרי: אלו מראות נגעים – ארבעה מראות אלו שהזכרנו חלקות או פתוכות:

(ד) (רבי חנינא סגן הכהנים אומר, מראות נגעים ששה עשר). רבי דוסא בן הרפינס אומר, מראות נגעים שלשים וששה. עקיבא בן מהללאל אומר, שבעים ושנים. רבי חנינא סגן הכהנים אומר, אין רואים את הנגעים בתחלה לאחר השבת, ששבוע שלו חל להיות בשבת. ולא בשני, ששבוע שני שלו חל להיות בשבת. ולא בשלישי לבתים, ששבוע שלישי שלו חל להיות בשבת. רבי עקיבא אומר, לעולם רואים. חל להיות בתוך השבת, מעבירין לאחר השבת. ויש בדבר להקל ולהחמיר:

ושנים. כד פירשן הרמב"ם וישר הוא. אלא דקשיא לי בגוה שהוא מונה שמונה מראות דנתקין, ואנן קיימא לן דנתקין מטמאין בכל מראות ואין להם מראות מיוחדות כשאר נגעים: ששבע שני שלו חל בשבת – דשני הסגרות שלשה עשר יום, דיום שביעי של שבע ראשון עולה לכאן ולכאן, דכתיב (ויקרא יג) והסגירו [הכהן] שבעת ימים שנית, מלמד שיום שביעיו עולה לו מן המנין מלפניו ומאחוריו. וכן שלשה שבעות דנגעי בתים אינם אלא תשעה עשר יום, דראשון ושביעי של שבע אמנעי עולין לפניהם ולאחריהם: חל להיות בתוך השבת – שציוס השבת חל שביעי, אין רואים אותו בשבת מפני שהוא נראה כדן את הדיון בשבת, אלא ממתין עד לאחר השבת. ואין הלכה כרבי עקיבא (יג):

(ה) בפיצד להקל, היה בו שער לבן והלף לו שער לבן, היו לבנות והשחירו, אחת לבנה ואחת שחורה והשחירו שתיהן, ארבות והקצירו, אחת ארבה ואחת קצרה והקצירו שתיהן, נסמו השחין לשתיהן או לאחת מהן, הקיף השחין לשתיהן או לאחת מהן, או חלקן השחין ומחית השחין והמכה ומחית המכה והבהק, היתה בו מחיה והלכה לה המחיה, היתה מרבעת ונעשית עגלה או ארבה, מבצרת ונעשית מן הצד, מכנסת ונתפזרה, ובא השחין ונגנס בתוכה. הקיפה, חלקה, או מעטה השחין או מחית השחין והמכה ומחית המכה והבהק, היה בו פשיון והלף לו פשיון או שהלכה לה האום או שנתמעטה ואין בזה ובזה פגריס, השחין ומחית השחין והמכה ומחית המכה והבהק חולקין בין האום לפשיון, הרי אלו להקל:

בשבע ראשון ולא בשבע שני ופטרנו ולאחר כמה ימים פשתה, מחליטו: להחליט את ההופך כולו לבן מתוך הפטור – אם אחר שפטרו וטיהרו הכהן פרחתה הרעתה זכולו, טמא מוחלט: לפטור את ההופך כולו לבן מתוך החלט או מתוך הסגר – אם לאחר

רע"ב – (ז) מראות נגעים שלשים וששה – גרסינו. ולא גרסינו מראות נגעים ששה עשר. ושלשים וששה הו, ארבעה מראות חלקות וארבעה מראות פתוכות דעור וזשה, וכנגדן בשחין ומכה, ששחין ומכה אחת הן ולא חלקן הכתוב אלא לומר כך שאין מאטרפין, וכנגדן בנתקים, וכנגדן בקרחת וגזחת, שקרחת וגזחת אחת הן, הרי שלשים ושנים מראות, וירקרק ואלמדמס דנגעי בגדים, וירקרק ואלמדמס דנגעי בתים, הרי שלשים וששה: עקביא בן מהללאל אומר שבעים ושנים – הנך שלשים וששה בתחילה כשהוצא אל הכהן, ושלשים וששה אחריני כנגדן בסוף שבע ראשון או בסוף שבע שני של הסגר או בסוף שבע שלישי לנגעי בתים להבחין בין מראה שלכתחלה למראה שצסוף, הרי שבעים



## חק לישראל – פרשת ואתחנן יום ו'

או ארוכה להשתחא אינה סימן טומאה. אי נמי היתה מצולצת המחיה בשבת צלמאע הבהרת כמין מצר של עיר שיושב צלמאע העיר, ומתוך כך היה ראוי להחליטו, ולאחר השבת נעשית מן הגל. אי נמי היתה בשבת מכונסת כעדשה במקום אחד, ולאחר השבת נתפזרה: ובא השחין ונכנס לתוכה – כלומר בשבת לא היה שם שחין, והיתה המחיה סימן טומאה, ובא השחין ונכנס לתוכה: הקיפה או חלקה או מיעטה – כלומר, או שלא בא השחין על כל הנגע אלא על קצת המחיה ופחתה מכעדשה: השחין ומחית השחין המכה ומחית המכה והבהק – כל הני אמייעטה קיימו, שמיעטה השחין או מחית השחין, דהיינו שנעשה קרום כקליפת השום. או המכה או מחית המכה. כל הני שבשבת לא היו, ולאחר השבת באו. וכן הבהק שבשבת היו מארבעה מראות ונעשה צוהק למחרתו ומיעט המחיה, לשחין וצוהק ממעטין מחיה, כדתיא צורת כהנים, בשר חי ולא השחין, בשר חי ולא הבהק: היה צו פשיון – בשבת: והלך לו הפשיון – לאחר השבת, דמה שפשה בשבת כנס למחרתו: או שהלכה האום – עיקר הנגע נקרא אום. והלכה האום ונשאר הפשיון, או שנתמעטה האום ואין בין שניהם כגרים: השחין ומחית השחין – כלומר, אי נמי בשבת פשה ולא היה מפסיק בשבת בין האום לפשיון לא שחין ולא מחית השחין ולא מכה ולא מחית המכה ולא צוהק, ולאחר השבת הפסיק אחד מאלו, הרי זה להקל:

**רע"ב** – (ה) היה צו שער לבן – ציום השבת. ואם היה רואהו היה מחליטו, ולאחר השבת הלך לו, הרי זה להקל. ואע"ג דאי נמי חלטו בשבת, כשהלך לו אחר השבת היה מטהרו, מכל מקום היה צריך להביא קרבן כדין מלורע מוחלט שנתרפא, ועכשיו פטור: היו לבנות – אי נמי היו לבנות ציום השבת שהיה ראוי להחליטו, ולמחרת השחירו, הרי זה להקל: אחת לבנה ואחת שחורה והשחירו שתיהן – כדי נכבה, דאין כאן להקל, דבין כך ובין כך טהור, ואגב סיפא ללהחמיר נקט לה דקתני והלבינו שתיהן: ארוכות – היו השערות ציום השבת כדי לקרוץ בזוג, דהיינו שיעור טומאה, ולמחרת נתקלרו, היינו להקל: אחת ארוכה ואחת קצרה – כדי נכבה, דבין כך ובין כך טהור, אלא אגב סיפא ללהחמיר נקט לה דקתני והאריכו שתיהן: נסמך השחין – לשתי שערות, לאחר השבת, ובשבת לא היה צו שחין, דאילו בשבת ראהו היה מחליטו מחמת העשרות לבנות שבתוך הבהרת, ועכשיו לאחר השבת שבה השחין ונסמך לשתייהן או לאחת מהן, אינן סימן טומאה: הקיף השחין וכו' – או שהקיף השחין לשתי השערות לבנות: או לאחת מהן או חלקן השחין – שבה השחין או מחית השחין או המכה או מחית המכה או הבהק בין שער לשער, כל הני שבשבת לא היו ולאחר שבת באו, הרי זה להקל: היתה צו מחיה – בשבת, ושהיא סימן טומאה, והלכה לה לאחר השבת. אי נמי היתה מרובעת בשבת והיה ראוי להחליטו, ולאחר השבת נעשית עגולה

(ו) בייצד להחמיר, לא היה צו שער לבן ונולד לו שער לבן, היו שחורות והלבינו אחת שחורה ואחזי דבנה והלבינו שתיהן, קצרות והאריכו, אחת קצרה ואחת ארבה והאריכו שתיהן, נסמך השחין לשתייהן או לאחת מהן, הקיף השחין את שתיהן או את אחת מהן, או חלקו השחין ומחית השחין והמכה ומחית המכה והבהק והלכו להם, לא היתה בו מחיה ונולדה לו מחיה, היתה עגולה או ארבה ונעשית מרבעת, מן היצד ונעשית מבצרת, מפצרת ונתפנסה ובא השחין ונכנס בתוכה, הקיפה, חלקה, או מעטה השחין או מחית השחין והמכה ומחית המכה והלכו להן, לא היה בו



## חק לישראל – פרשת ואתחנן יום ו'

פְּשִׁיּוֹן וְגוֹלָד בּוֹ פְּשִׁיּוֹן, הַשְּׁחִין וּמַחֲיֵת הַשְּׁחִין וְהַמְכֹּה וּמַחֲיֵת הַמְכֹּה וְהַבְּהֵק  
חוֹלְקִין בֵּין הָאוֹם לַפְּשִׁיּוֹן וְהִלְכוּ לָהֶן, הָרִי אֵלֹו לְהַחְמִיר:

והרי הוא כעור זכר, ונשאר עור הזכר עם  
הנגע כזחילה, ועם שער הלצן, ומחליטו,  
הרי זה להחמיר: חולקין בין האום לפשיון –  
שהיו מפסיקין זכבת בין עיקר הנגע לפשיון:  
והלכו להן – לאחר הזבת, ואין שם זכר  
המפסיק, הרי אלו להחמיר:

רע"ב – (ו) נסמד השחין – זכבת: לשחיהן  
– לשתי הזערות, דהשתא לא הוּו סימן  
טומאה, שאין שער לצן סימן טומאה אלא  
כשהוא זנגע עצמו, לא בתוך השחין או בתוך  
המכה: או הקיף השחין וכו' – דאם ראהו  
זכבת לא היה מחליטו: והלכו להן – לאחר  
הזבת, שנעשה מקום השחין והמכה ללקת,

### גמרא – נדה דף כד' ע"ב

מלא מים: גמרא בשלמא דם ומים לא כלום היא אלא גנונים נחושים שמא  
ולד הוה ונימוח אמר אביי כמה יין חי שתת אמו של זה שנמוח עוברת  
בתוך מעיה רבא אמר מלא תנן ואם איתא דאתמוחי אתמח מחסר חסר רב  
אדא בר אהבה אמר גוונים תנן ואם איתא דאתמוחי אתמח כולה בחד  
גוונא הוי קאי תניא אבא שאול אומר קובר מתים הייתי והייתי מסתכל  
בעצמות של מתים השותה יין חי עצמותיו שרופין מזוג עצמותיו סכויין  
כראוי עצמותיו משוחין וכל מי ששתייתו מרובה מאכילתו עצמותיו  
שרופין אכילתו מרובה משתייתו עצמותיו סכויין כראוי עצמותיו משוחין:

### רש"י על הגמרא

שמא ולד היה ונימוח – כיון דלאו דם הוא  
ולאו מים נינהו איכא למיחש לולד: כמה יין  
חי כו' – לשון גזמא: ה"ג רבא אמר – מלא  
תנן: סכויין – שחורין שמעתי ל"א סכויין  
כלא מוח ומשיחה אלא יבשה: מזוג – יותר  
מדאי:

### זוהר – ויקהל דף רד' ע"ב

כְּתִיב וַיִּנְפֹשׁ, וְאוֹקְמוּהָ וְוִי נִפְשׁ דְּאַבְדַּת וְשִׁפִּיר אִיהוּ. אֲבָל אִי הָכִי וְוִי גּוֹפֵא  
אֲצִטְרִיף לְמִימְרָא, דְּמִנְיָה אַבְדַּת נִפְשׁ. אֲבָל רְזָא דְּמִלָּה, בְּבַר נֶשׁ אִית נִפְשׁ,  
דְּנִסְלָא וּמְשִׁיף לְגַבִּיָּה לְהָאִי רוּחָא מְעָרְב שְׁבַת. וְהָהוּא רוּחָא שְׂרִיָּא בְּגוּוּה  
דְּהָהִיא נִפְשׁ, וְדִיִּרָא בָּהּ כָּל יוֹמָא דְּשְׁבַתָּא. וְכַדִּין, הָהוּא נִפְשׁ, יִתִּירָה  
בְּרַבּוּיָא וְתוּעֵלְתָא יִתִּיר מִפּוּה דְּהוּה:



## חק לישראל – פרשת ואתחנן יום ו'

וְעַל דָּא תְּנִינָן, כּל נַפְשָׁאן דִּישְׂרָאֵל מִתְעַטְרֵן בְּיוֹמָא דְשַׁבְּתָא, וְעַטְרָא דְלָהוֹן,  
דְּשַׁרְיָא הָאִי רוּחָא בְּגוֹוִייהוּ:

### הלכה – הרמב"ם הלכות שבת פרק י'

(ג) קושרת אשה מפתחי החלוק אף על פי שיש לו שני פתחים וחוטי סבכה אע"פ שהוא רפוי בראשה ורצועות מנעל וסנדל שקושרין אותן על הרגל בשעת מלבוש ונודות יין ושמן אע"פ שיש לו שתי אזנים וקדרה של בשר אע"פ שיכולה להוציא הבשר ולא תתיר הקשר וקושרין דלי במשיחה או באבנט וכיוצא בו אבל לא בחבל וקושרין לפני הבהמה או ברגלה בשביל שלא תצא אף על פי שיש לה שני אסרות וחבל שהיה קשור בפרה קושרו באבוס היה קשור באבוס קושרו בפרה אבל לא יביא חלב מתוך ביתו ויקשור בפרה ובאבוס ואם היה חבל גרדי שמותר לטלטלו הרי זה מביא וקושר בפרה ובאבוס מפני שכל אלו הקשרים מעשה הדיוט הן ואינן של קיימא אלא פעם קושר ופעם מתיר ולפיכך מותר לקשור אותן לכתחלה חותלות של תמרים ושל גרוגרות מתיר ומפקיע וחותר ונוטל ואוכל:

לע"נ:

זאב וזיים בן שרה, משה דוד בן סולטנה סוזן מלכה, גד גבריאל בן סוזן, סולטנה סוזן מלכה  
בת שמואל, דניאלה פורטונה בת רחל, צדיקה בת שרה ז"ל.